

ואמרו לי רבנן דבי רב: **אי הכי**, שדבר זה לא יתכן, אם כן לדידך, **דאמרת סכך פסול פוסל** בכל מקום **בארבע אמות**, נמי תקשה אותה קושיא:

ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבע אמות שאינו פוסל את הסוכה, ולצידו אויר פחות משלשה טפחים, מאי אתה אומר בה, שהיא כשרה!

ואילו מלייה לאותו אויר בשפורדיו, והשלים לשיעור ארבע אמות, מאי אתה אומר בה? שהיא פסולה!

תיקשי לך: **לא יהא אויר החמור, הפוסל בשלשה טפחים, כסכך פסול הקל, הפוסל**

ואילו מלייה לאותו אויר פחות משלושה בשפורדיו, הפסולים לסיכוך, ובזה השלים לשיעור ארבעה טפחים סכך פסול, מאי? הרי אתם אומרים בדינה של סוכה זו שהיא פסולה.

וכיצד יתכן דבר זה?!

וכי לא יהא אויר, החמור, הפוסל בשלשה טפחים, כסכך פסול, הקל, הפוסל בארבעה? היאך יתכן שמתחילה, כאשר לא היה אותו מקום מסוכך כלל, אלא אויר גרידא שהוא חמור ופוסל בשלושה טפחים, היתה הסוכה כשרה, ואילו עתה, שנעשה סכך פסול, שהוא קל יותר, תפסל הסוכה? (320)

ועל כן כתב, דנפקא מינה כשהיו שני נסרים של סכך פסול שכל אחד מהם רחב שתי אמות ואויר מפסיק ביניהם, שבמקרה זה לולא דין דופן עקומה מצטרפים שני הנסרים לפוסלה בארבע אמות. קא משמע לן דין דופן עקומה, שהנסר הראשון הסמוך לדופן נחשב כחלק מן הדופן, ואינו מצטרף לחבירו שדינו כסכך לפסול את הסוכה.

320. וצריך ביאור: אם אמנם אין סברא לומר כן, מנין היה פשוט לגמרא שאין האויר מצטרף להשלים לשיעור הסכך פסול?!

ויש שפירשו: משום דאם כן למה אמרו סכך פסול פוסל בארבעה טפחים, הרי די במקום רחב ארבעה טפחים המסוכך בחלקו על ידי סכך פסול והשאר אויר.

ובגהות פורת יוסף הקשה: דהיה לגמרא להקשות באופן אחר, שהרי אילו היה הסכך הפסול רחב ארבעה טפחים פסולה, ואם נטל מקצת מן הסכך הפסול כשרה, אם כן נמצא שעל ידי האויר החמור נעשתה הסוכה כשרה?!

אמות, לענין מה נאמרה ההלכה למשה מסיני של "דופן עקומה", הרי עד ארבע אמות בלאו הכי אינו פוסל, ואם היה רחב מארבע אמות, גם על ידי "דופן עקומה" לא נכשירו?!

וכתב הפני יהושע: נפקא מינה בסוכה שהיתה גדולה הרבה ומסוככת מן הצד בסכך פסול רחב שבע אמות. שעל ידי דופן עקומה יש להכשירה, כיון שעד ארבע אמות נחשב הסכך הפסול כחלק מן הדופן, ולאחר מכן לא נותר אלא שלוש אמות המסוככות בסכך פסול, ואין סכך פסול פוסל באמצע הסוכה עד ארבע אמות. ותמה השפת אמת על דבריו: הרי שנינו במשנה, שאם יש מן הדופן ועד הסכך ארבע אמות של סכך פסול, הרי היא פסולה, ואין הכשיר הפני יהושע כשהיה הסכך הפסול רחב שבע אמות?!

וכתב, דאף שיש לישב בדוחק ד"מן הדופן" שנינו במשנה היינו מן הדופן העקומה, מדברי הפוסקים נראה שאין דופן עקומה לחצי נסר, ואם היה הסכך הפסול רחב ארבע אמות לא אומרים דופן עקומה כלל.